

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt **Országos Rádió és Televízió Testület** (1088 Budapest, Reviczky u. 5.) alperes ellen műsorszolgáltatási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. évi január hó 29. napján kelt 20.K.32.503/2008/7. számú ítélete ellen az alperes által 8. sorszám alatt előterjesztet fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40 000 (azaz negyvenezer) forint együttes elsőfokú és másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 16 500 (azaz tizenhatezer-ötszáz) forint kereseti és 24 000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2008. márciusában sugározta az „.....” című műsorszámot, melyben a játékosoknak a magánéletüket, személyiségüket firtató, eldöntendő kérdésekre kellett válaszolniuk, igennel vagy nemmel. Az alperes megállapítása szerint a 2008. március 5-én és március 12-én 22:07 órai kezdettel II. kategóriába soroltan sugárzott műsorszámmal a felperes megsértette a rádiózásról és televíziózásról

szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 3.§-ának (2) bekezdését, valamint 5/B.§-ának (3) bekezdését. Ezért a 748/2008. (IV.29.) számú határozatával az Rttv. 3.§ (2) bekezdéséhez kapcsolódóan 30 perces időtartamra felfüggesztette a felperes műsorszolgáltatási jogosultságát és meghatározott tartalmú felirat sugárzására kötelezte. Az Rttv. 5/B.§-ának (3) bekezdésére nézve felhívta a felperest a sérelmezett magatartás megszüntetésére. Az alperesi határozat indokolása szerint a műsorszám azt az üzenetet közvetíti, hogy az emberi személyiségnek nincsen integráns, érinthetetlen tartománya, az ember átlátszóvá alázható, azt, hogy a magánszféra és az emberi méltóság nem sérthetetlen, anyagi érdekből nyilvánossá tehető, konzumálható. Az alperes hivatkozott az Alkotmány 54.§-ának (1) bekezdésére, 59.§-ának (1) bekezdésére, az emberi méltósághoz való jog tartalmának meghatározása kapcsán a 64/1991. (XII.17.) AB határozatra, 56/1994. (XI.10.) AB határozatra, 15/1991. (IV.13.) AB határozatra, valamint a Római Egyezmény 8. Cikkére.

Az Rttv. 5/B.§-a (3) bekezdéséhez kapcsolódóan azt állapította meg, hogy a műsorszám tartalmára és elemeire tekintettel nem felelt meg a II. kategóriára vonatkozó szempontoknak, indokolt lett volna a magasabb korhatár kategóriába történő besorolás.

A felperes keresetében az alperesi határozat bírósági felülvizsgálatát, kizárólag az Rttv. 3.§ (2) bekezdéséhez kapcsolódó jogsértés tekintetében kérte. Részletesen indokolta, hogy az alperesi határozat indokolásában felhívott Alkotmánybírósági határozatok miért nem alkalmazhatók. Álláspontja szerint az emberi méltóság fogalmát az alperes nem jogi, hanem erkölcsi értelemben használja. Hivatkozott arra, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 75.§-ának (3) bekezdéséből következően a személyhez fűződő jogokat nem sérti az a magatartás, amelyhez a jogosult hozzájárult, feltéve, hogy a hozzájárulás megadása társadalmi érdeket nem sért, vagy veszélyeztet, az érintett műsorszám esetében pedig a szereplők az előzetes castingolás következtében pontosan tudták mire számíthatnak. Ennek megfelelően a felperes sem követett el jogsértést azzal, hogy a műsorszámot a műsorszolgáltatása során sugározta.

Az első tárgyalási napon a felperes előadta, hogy álláspontja szerint az eldöntendő jogkérdés az, hogy az emberi méltóság jelen esetben abban a mértékben, mint ahogy a műsorban megvalósul, korlátozható-e vagy sem.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát akként változtatta meg, hogy megállapította a felperes 2008. március 5. napján és 12. napján nem sértette meg az Rttv. 3.§ (2) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, ezért az emiatt kiszabott 30 perces műsorszolgáltatási jogosultság felfüggesztése szankciót törölte.

Az elsőfokú bíróság perben eldöntendő jogkérdést a felperesi nyilatkozattal egyezően akként határozta meg, hogy az emberi méltóság jelen esetben, abban a mértékben, ahogy ez a műsorban megvalósult, korlátozható-e vagy sem. Értékelése szerint a műsorban felnőtt cselekvőképes emberek vettek részt, akiknek az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Ptk. 75.§ (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel

meg van az a lehetőségük, hogy önállóan eldöntsék mi az, amit a nyilvánosság elé tárnak. Álláspontja szerint az emberi jogok nem sérültek a műsor sugárzása kapcsán. Figyelemmel volt arra is, hogy számos hasonló műsorszám nem is a III. kategóriához tartozó időszávban, hanem délután került sugárzásra, ahol a magánszemélyek életükről, szexuális szokásaikról, legbensőbb féltett titkaikról nyilatkoznak. Hangsúlyozta, hogy a vizsgálat tárgya kizárólag a műsorszám tartama volt, pusztán az, ami annak közreadásával a képernyőn megjelent. Az a körülmény, hogy a műsorszámban önszántukból résztvevő személyek milyen mértékben hajlandók bizonyos pénzösszegért legbensőbb személyes titkaikat a nyilvánosság elé tárni, a magánszemélyek döntései. Az előzetes castingolásra, poligráfos vizsgálatra figyelemmel nem tényállásszerű az alperesnek az a megállapítása, hogy a játékosoknak megszűnt volna a személyes adataik feletti ellenőrzés. Az elsőfokú bíróság összegzett értékelése szerint az alperes az Rttv. 3.§ (2) bekezdéséhez tartozó jogalapot nem megfelelően igazolta.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helytelenül feltárt tényállásból helytelen jogi következtetést vont le. Az elsőfokú bíróságnak a szereplők szabad döntési lehetőségére vonatkozó álláspontjával szemben a műsor formátuma, felépítése, megvalósítási módja, a szereplők számára teremtett helyzet miatt sérült az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdése. A játékosok a kérdés sorozat előrehaladtával, mivel a kérdések egyre belsőbb titkokra irányultak, mint egy csúszós lejtőre kerülve önrendelkezési joguk végső maradékát is elveszítették. A műsor által előállított helyzet összeegyeztethetetlen az emberi méltóság a magánélet tiszteletben tartásának mindenféle kiterjedő kötelezettségével. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság előtt is bizonyította, hogy a műsor előtti eljárás az ott feltett kérdések és a műsorban feltett kérdések különböztek egymástól, továbbá nem elhanyagolható körülmény, hogy az egyre kínosabb a magánélet mélyebb rétegeit érintő kérdések, adott esetben a közösség negatív értékítéletével járó válaszok, a műsor helyzetében közönség előtt, más érzelmi, fiziológiás állapotot idézhetnek elő. A játékosok önálló döntésére önkéntes választására vonatkozó ítéleti megállapítás azért nem helytálló, mert függetlenül attól, hogy a játékosok hozzájárultak a műsorban való szerepléshez, még nem jelenti azt, hogy a műsor nem sérthette meg az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdését. Ennek kapcsán hivatkozott a Fővárosi Bíróság 20.K.31.122/2005/3. sorszámu mind a Fővárosi Ítéletábra, mind a Legfelsőbb Bíróság által helybenhagyott ítéletére.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az alperes továbbra sem bizonyította az Rttv. 3.§ (2) bekezdésének sérelmét, továbbra is csak hivatkozik annak bekövetkeztére, de a bizonyítékát nem adta. Ismételten kitért a műsorszámot megelőző körülmények irrelevanciájára, kitért arra, hogy az ezekhez kapcsolódó félreértések elkerülhetők lettek volna, ha az alperes él a felperes által felkínált lehetőséggel, és hajlandó lett volna szélesebb körű tájékozódásra a műsorszám elkészítése kapcsán, még a határozat hozatal előtt.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperesi fellebbezésben hivatkozott Fővárosi Bíróság 20.K.31.122/2005/3. számú ítéletét a Fővárosi Ítéltábla a 4.Kf.27.300/2005/6. számú ítéletével helybenhagyta, mely ítéletét a Legfelsőbb Bíróság Kfv.IV.37.466/2006/4. számú ítéletével hatályában fenntartotta.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a fellebbezési eljárás terjedelmét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 247.§-a (2) bekezdésére figyelemmel - alkalmazva a Pp. 253.§-ának (3) bekezdését - az alperesi fellebbezésben és felperesi ellenkérelemben előadott indokok szerint határozta meg.

Az Rttv. alapelvi rendelkezései közé tartozó 3.§ (2) bekezdése szerint a műsorszolgáltató köteles tiszteletben tartani a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét, tevékenysége nem sértheti az emberi jogokat, és nem lehet alkalmas a személyek, nemek, népek, nemzetek, a nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbségek, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport elleni gyűlölet keltésére.

Az alperes alappal hivatkozott arra, hogy az Rttv. emberi jogok sérelmét tilalmazó alapelvi rendelkezése csak a sugárzott műsorszám kapcsán vizsgálható, így alkalmazása szempontjából irreleváns a műsor előlétele. Azt, hogy a sugárzott műsorszámot megelőzően miként történt a szereplők válogatása, milyen felkészítés volt, milyen szerződést kötöttek a szereplők, a Ptk. 75.§-ának (3) bekezdése alapján milyen jogaikról mondtak le, az alperes nem vizsgálhatja és nem is vizsgálta. Ennek folytán mindez a határozatban nem jelenhet és nem is jelent meg, a felperes ilyen irányú bizonyítási indítványai, előadásai nem alkalmasak az alperesi határozat jogszerűségének megalapozott vitatására. Bár az elsőfokú bíróság értékelése szerint is a vizsgálat tárgya kizárólag a műsorszám tartalma lehet, mégis figyelembe vette a szereplők műsorszámot megelőző döntéseit.

Fentiekre tekintettel, az alperes alappal hivatkozott arra fellebbezésében, hogy műsor formátuma, felépítése, megvalósítási módja folytán állhat elő olyan helyzet, amelyben sérül az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdése. Ennek következtében azonban az alperesi fellebbezésben is irreleváns a műsor előtti eljárásra vonatkozó okfejtés.

A Fővárosi Ítéltábla a továbbiakban azt vizsgálta, hogy magával a műsorszámmal valóban sérültek-e az emberi jogok, ezen belül az emberi méltósághoz való jog.

A Pp. 163.§-ának (2) bekezdése szerint, a bíróság az ellenfél beismerése, mindkét fél egyező vagy az egyik félnek az ellenfél által bírói felhívás ellenére kétségbe nem vont előadása folytán valónak fogadhat el tényeket, ha azok tekintetében kételege nem merül fel.

A műsorszámokat tartalmazó videó kazetta megtekintése után a másodfokú bíróságban, az alperesi határozattal egyező indokok alapján - melyeket itt nem ismétel meg -, nem merült fel kételeg arra vonatkozóan, hogy sérült az emberi méltóság. Ezért a felperesnek az alperesi határozatot megerősítő azon

nyilatkozatát, amit az elsőfokú bíróság is kihangsúlyozott - az eldöntendő jogkérdés az, hogy az emberi méltóság abban a mértékben, mint ahogy a műsorban megvalósul, korlátozható-e vagy sem - valónak fogadta el. Ezért erre vonatkozóan további bizonyítási eljárás lefolytatása szükségtelen volt: a műsorszám a felperes által elismerten valamilyen mértékben korlátozta és ezzel sértette az emberi méltóságot.

Az Rttv. 3.§-ának (2) bekezdése a jogsértés megállapítása körében nem ad lehetőséget a jogsértés súlyának értékelésére, az a szankció típusának és mértékének kiszabása körében lenne értékelhető. Eerre vonatkozóan azonban a felperesnek kereseti kérelme nem volt, arról az elsőfokú bíróság nem határozhatott.

A Fővárosi Ítéltábla minderre tekintettel, a felperes elismerő nyilatkozata alapján, a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése szerint eljárva változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét és utasította el a felperes keresetét.

Az alperest megillető elsőfokú és másodfokú együttes perköltségről a Pp. 78.§-ának (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett a Fővárosi Ítéltábla, míg a kereseti és fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján viseli a felperes.

Eerre irányuló fellebbezés hiányában a másodfokú bíróság eljárása az alábbiakra nem terjedt ki, de szükséges kiemelni az alábbiakat.

Az Rttv. emberi jogok védelmére vonatkozó rendelkezéseit, mint más előírásait is, mindig a konkrét, sugárzott műsorszám kapcsán lehet csak vizsgálni, más, aktuálisan nem értékelt műsorszámok nincsenek hatással a minősítésre. Ezért az elsőfokú bíróság az alperesi határozat jogszerűségének vizsgálata során szükségtelenül értékelte azt, hogy más olyan műsorszámok, ahol a magánszemélyek életükről, szexuális szokásaikról, titkaikról nyilatkoznak nem is a III. kategóriához tartozó időszávban, hanem délután kerültek sugárzásra.

Az alperes határozatában az emberi jogokat sértő műsorszámot sugározhatónak tekintette, de nem adta okát, hogy az alapelvi rendelkezést sértő műsorszámot hogyan lehet egyáltalán klasszifikálni és adásba adni. A felperes erre irányuló kereseti kérelmének hiányában az elsőfokú bíróság a két megállapítást nem ütköztethette.

A Fővárosi Ítéltábla ismételten hangsúlyozza, hogy ezen körülményeket erre vonatkozó kereseti kérelem, illetőleg fellebbezés hiányában, ítéletének meghozatala során nem vette figyelembe.

Budapest, 2009. évi július hó 8. napján

Dr. Rothermel Erika s.k. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva s.k. előadó bíró,
Dr. Losonczy Erzsébet s.k. bíró

A kiadmány hitelűl: